

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
TERMIZ FILIALI

“TIBBIYOTDAGI ZAMONAVIY ILMIY
TADQIQOTLAR: DOLZARB MUAMMOLAR,
YUTUQLAR VA INNOVATSIYALAR”
MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA

MATERIALLARI TO'PLAMI

2022-yil 13-may

Rossiyada har yili 400 000 dan ortiq insult ro'yhatga olinadi. Bularning 70-85%i ishemik insultga to'g'ri keladi.

Tadqiqot maqsadi: 1. O'tkir ishemik insult bilan kasallangan bemorlarni davolashda patogenetik davo sifatida "Kalgen" preparatini qo'llash, ishemik insultdan keyin nevrologik asoratlarni kamayishini baholash;

Material va uslublar: 1. 24 nafar o'tkir ishemik insult bilan kasallangan bemorlarni tanlab olindi. 2. Bemorlar ikki guruhga bo'lindi. 1-guruh bemorlarni davolashda "Kalgen" preparatini qo'llandi. 2-guruh bemorlariga an'anaviy davo qo'llanildi.

R.Sh.T.Y.I.M. Xorazm filialida ishemik insult bilan kasallangan 24 nafar bemor tibbiy ko'rikdan o'tkazildi, ulardan 12 nafari ayollar, 12 nafari erkaklar. Bemorlarning o'rtacha yoshi 50 dan 95 yoshgacha. Ushbu guruhdagi barcha bemorlar umumiy somatik tekshiruvdan o'tkazildi, miyaning kompyuter tomografiyasi (KT), klinik va nevrologik tekshiruv, umumiy qon tahlili, protrombin indeksini (PTI), qon ivish vaqtini (QIV) aniqlash. Klinik va nevrologik tekshiruvlar bemorlarning ushbu guruhida piramidal yatishmovchilikning gemiparez (12 bemor), gemiplegiya (8 bemor), sensorli afaziya (7 bemor), motor afaziya (12 bemor); shu jumladan qisman (5 bemor), hissiy afaziya shaklida mavjudligini aniqladi. Bu bemorlarning barchasida patologik reflekslar, sezgi funksiyasining buzilishi, shuningdek, xotirani yo'qotish, kognitiv-intellektual funksiyalarining buzilishlari aniqlandi.

Ushbu bemorlar ikki guruhga bo'lib olindi. O'tkir davrining dastlabki 7 kunida 1-guruhdagi 12 nafar bemorlarga intensiv kompleks terapiya o'tkazildi, shu bilan birga "Techpool Bio-Pharma" kompaniyasining 0.15Ed dagi "Kalgen" preparati nevrologik holat, qon bosimi, EKG monitoringi nazorati, umumiy qon tahlili, protrombin indeksi (PTI), qonni ivish vaqti nazoratida tomir ichiga fiziologik eritma bilan har kuni 1max tomizildi. Mavjud davo o'rnida neyroprotektiv va neyrotrofik ta'sirga ega dori sifatida, "Ebewe" kompaniyasining "Cerebrolysin" preparati 20 ml dozada, tomir ichiga fiziologik eritma bilan nevrologik holat, qon bosimi, EKG monitoringi nazorati, umumiy qon tahlili, protrombin indeksi (PTI), qonni ivish vaqti nazoratida (90 daqiqa davomida), har kuni 1max 7 kun davomida ishlatildi. Ko'rsatilgan intensiv terapiya yakunida, takroriy klinik va nevrologik tekshiruv natijasi 1- guruhning barcha bemorlari piramidal tizim funksiyasining sezilarli darajada tiklanishini ko'rsatdi (falajlangan oyoq-qo'llarning motor faolligini erta tiklash, mushaklarning kuchi va tarangliklari),shu jumladan sensor va kognitiv funksiyalar sezilarli darajada tiklandi (MILL testi, 10 so'zli xotira testi, Bourdon testi).

Natijalar va muhokama: 1-guruhdagi bemorlarda 2-guruhdagi bemorlarga qaraganda sensor va motor funksiyalaridagi buzilishlar tezroq tiklandi, insult asoratlari kamaydi va umumiy davo intervali qisqardi.

Xulosalar: Ushbu tadqiqotdan shu ma'lum bo'ldiki, ishemik insult bilan kasallangan bemorlarda erta funktsional va organik tiklanishi jarayonida 1- guruhdagi bemorlarda "Kalgen" preparatining patogenetik ta'siri yaqqol namoyon bo'ldi. Shu jumladan ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan davo muddati sezilarli darajada kamaydi.

ЖИНСИЙ ДАХЛСИЗЛИК ВА ЖИНСИЙ ЭРКИНЛИКГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР БИЛАН БОҒЛИҚ ХОЛДА ЭКСПЕРТИЗА ТЕКШИРУВЛАРИНИ ЎТКАЗИШДА ЎЗИГА ХОСЛИГИ

*Ачиллов Д.Д., Курмашева Ж.К., Мухаммадиев. Ф.Н.
Тошкент тиббиёт академияси Термиз филиали*

Кириш. Ҳозирги кунда дунёда жинсий зўравонликларнинг ўтган асрга нисбатан камайганлигига қарамай ушбу ҳолатлар ўз долзарблигини халигача сақлаб келмоқда. Бу ҳолатлар Ўзбекистонда ҳам долзарб бўлиб, гендер тенглигини бузилиш ҳолатлари, жинсий зўравонлик ва вояга етмаганларнинг номуси топталиши ва бунинг оғир оқибатлари, депрессив ҳолатлар ҳамда рухий бузилишлар, суицидial ҳолатларга олиб келиши, оила фаравонлига путур етказилиши каби оғир ҳолатларга олиб келиши мумкин.

Мақсад: Гендер зўравонликнинг олдини олиш ва бу ҳолатлар аниқланганда ўз вақтида экспертиза текширувларини ўтказиш ва тиббий муассасаларга юбориб, ривожланадиган асоратларини олдини олиш.

Экспертиза ихтиёрига тақдим қилиш. Қарор ва ҳужжатлардан ташқари махсус анамнезни йиғишда эҳтиёткорлик билан ёндашиш керак. Жинсий дахлсизликни бузулиши, жинсий алоқа ва фахш ҳаракатларида жабрланувчи кўпинча бўлган воқеани батафсил айтмай яширишга ҳаракат қилади. Айниқса бу ҳолат вояга етмаган фуқаролар орасида кўп кузатилади. Экспертиза текширувида фақатгина аъриза билан мурожаат қилганлар олиб келинади. Шу жумладан Республика суд тиббий экспертиза илмий-амалий маркази Сурхондарё филиалида 3 йил давомида ўтказилган жинсий жиноятлар, жинсий ҳолатлар ва таносил касалликларни юктириш билан боғлиқ бўлган экспертиза текширувларини кўриб чиқамиз.

Йиллар	Жинсий жиноятлар	Жинсий ҳолат	Таносил касалликларини юктириш
2019	390	14	3
2020	437	15	3
2021	306	24	-

2019 йилда ўтказилган жинсий жиноятлардан 17 нафари, 2020 йилда 23 нафари, 2021 йилда 14 нафари вояга етмаган яъни балоғат ёшига етмаган фуқаролар ҳисобланади. 2019 йилда ўтказилган экспертизалардан 82 та ҳолатда қизлик пардаси бутунлиги бузилмаган, 2020 йилда 64 та, 2021 йилда 55 та қизлик пардасининг бутунлиги бузилмаганлиги аниқланди. Бузилмаган қизлик пардасининг кўпчилик ҳолатларда ортирилган, туғма қизлик пардасининг эластиклиги ва чўзилувчанлиги, диаметрининг катталиги аниқланди.

Фахш ҳаракатлари билан боғлиқ ҳолда ўтказилган экспертизаларда вояга етмаганлар яъни 10 ёшгача бўлган болаларда орқа чиқарув тешигига қилинган жинсий алоқалар аҳамиятли ўринли эгалайди. Айниқса ўзининг отаси, ўғай отаси томонидан орқа чиқарув тешигига жинсий алоқа қилиниши, жинсий аъзо ва орқа чиқарув тешигига доимий равишда жинсий аъзоларнинг (жинсий олат), бармоқ билан укалаб юриш ҳолатлари кузатилди.

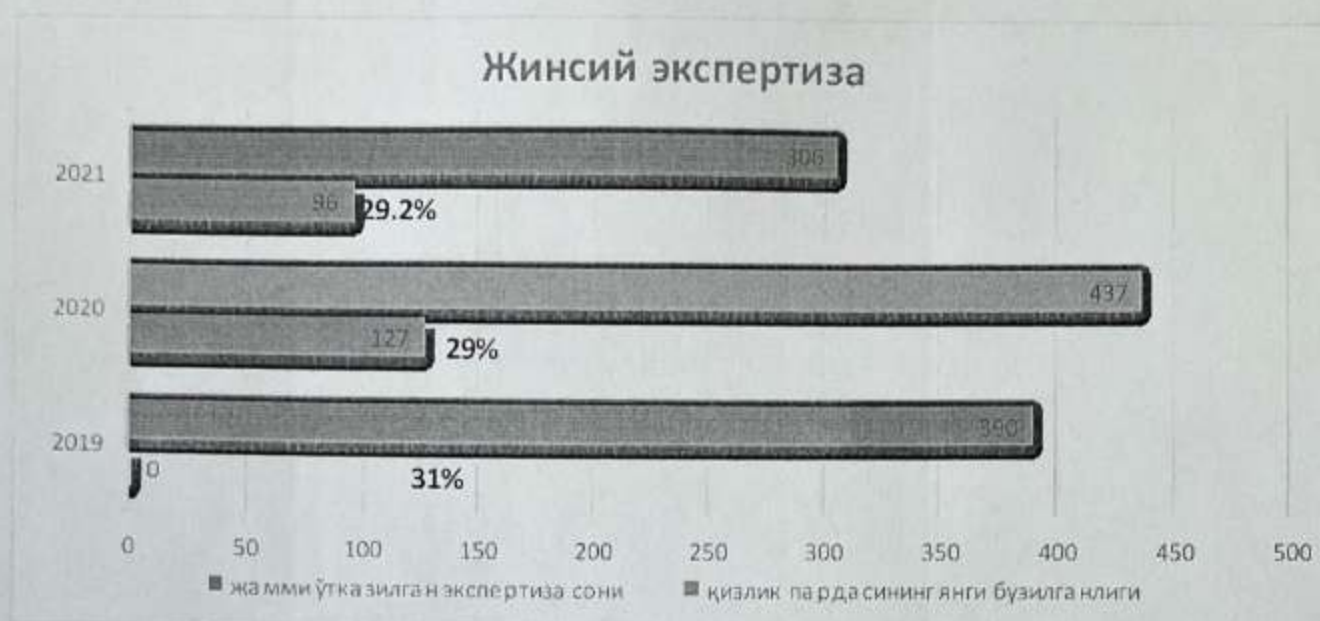
Суд тиббий экспертиза текширувларига вояга етмаганлар ўртасида кеч мурожаат қилиш ҳолатлари кузатилди. Сабаблари сўралганда кўрқиш, стресс ҳолатлар ва уялиш ҳолатлари аниқланди. Кўпинча оталар жабрланган болаларини ўз онасини ўлдириш таҳдид қилганлиги маълум бўлди.

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексининг 128 моддасига бўйича 16 ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш, Жиноят кодексининг 129 моддасида кўрсатилган 16 ёшгача тўлмаган шахсга нисбатан уятсиз ва бузук ҳаракатларни қилиш ҳисобланади. Текширилган вояга етмаган фуқаролар ўртасида ушбу моддаларнинг бузилганлиги қайд қилинди.

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексининг 118-119 моддаларида номусга тегиш, жинсий эҳтиёжини зўрлик ишлатиб ғайритабiiий усулда кондириш жиноятлари ҳам кўп ҳолатларда учраб туради.

Ўтказилган 2019 йилдаги 390 та экспертиза текширувидан 114 таси яъни 29,2% ҳолатларда қизлик пардасининг янги бузилганлиги, 2020 йилдаги 437 та экспертиза

текширувидан 127 таси яъни 29 % ҳолатларда қизлик пардасининг янги бузилганлиги, 2021 йилдаги 306 та экспертиза текширувидан 96 таси яъни 31 % ҳолатларда қизлик пардасининг янги бузилганлиги аниқланди.

Аксарият ҳолларда қизлик пардасининг янги бузилганлиги, уларнинг баданларига турли хилдаги тан жароҳатлари етказилганлиги билан кузатилади.

Юқорида кайд этилган жиноятлардан сўнг танада қуйидаги асоратлар ривожланади:

1. Физик (тан жароҳатлар)
2. Психик (руҳий бузилишлар)
3. Сексуал ва репродуктив асоратлар

Ушбу асоратларни олдини олиш мақсадида фуқаролар ўз вақтида мутахасислар текширувига юборилиши керак. Мутахасислар томонидан эса БМТнинг 57 сессиясида кўрсатилган кўрсатмаларини бажариши шарт.

EFFECTIVENESS OF LESBOXOL IN PREVENTION OF GASTRIC ULCER

*Dzhanayev G. Yu., Allaeva M. J., Achilov D. D.
Tashkent Medical Academy, Tashkent, Uzbekistan*

Relevance: Inadequate and effective treatment of patients with peptic ulcer disease leads to recurrence (60-100%). At present, gastric and duodenal ulcers are widespread. Etiological factors of peptic ulcer are stress, endoecological imbalance, malnutrition, drug use, their side effects are ulcerogenesis, decreased adaptability of the human body [9]. The use of nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) is another factor. Every day, more than 30 million people worldwide use nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) as painkillers, anti-inflammatory and anti-inflammatory agents. With this in mind, one of the most important tasks is to create local drugs with relatively low side effects, high efficacy and cost-effectiveness.

Purpose of research lesboxol is a complex preparation consisting of dry extracts of 4 types of plants - rough-leaved field (*Hypericum scabrum*), petals (*Ziziphora pedicellata*), alfalfa (*Mediasia macrophylla*), common anise (*Glycyrrhiza glabra*). The anti-ulcer and gastroprotective effects of nonsteroidal anti-inflammatory drugs have been studied in animals with peptic ulcer disease.

The aim of the study was to study the effect of a mixture of dry extract of the medicinal plant Lesboxol on the condition of the gastric mucosa in indomethacin-induced gastropathy